

Země živitelka 2025: ČZU představuje trendy udržitelné budoucnosti aneb Zadržme vodu tam, kde naprší!

13.8.2025 - Lenka Prokopová | Česká zemědělská univerzita v Praze

Mezinárodní agrosalon Země živitelka promění ve dnech 21.-26. srpna 2025 jihočeskou metropoli v hlavní město zemědělského sektoru se vším, co si lze představit. Tradice stará 51 let přináší každým rokem nové impulzy odborníkům i laické veřejnosti. Stálé místo zde má Česká zemědělská univerzita v Praze, která i tentokrát nabídne řadu novinek v duchu podtitulu agrosalonu Nová éra. Mimo jiné unikátní interaktivní model simulující možnosti adaptace na klimatickou změnu v městských sídlech. Veletrh Země živitelka je prvním místem, kde bude model modrozelené infrastruktury představen. Vidět ho můžete od čtvrtka 21. do neděle 24. srpna v expozici ČZU v Pavilonu T2. Nejen o tomto artefaktu jsme hovořili s vědeckou pracovnící a projektovou manažerkou Fakulty životního prostředí Terezou Hnátkovou.

V minulých letech přitahoval pozornost návštěvníků Země živitelky váš model, který demonstroval zadržování vody v krajině. Nyní tu máme úplnou novinku, znázorňující stejnou problematiku v městských podmínkách. Jak model zadržování vody ve městě vypadá a o čem vypovídá?

Model, který chceme představit na Zemi živitelce, vznikl v rámci evropského projektu TransformAr řešícího transformaci měst a zemědělské krajiny na klimatickou změnu. Zaměřuje se na detail urbanizovaného území, konkrétně na jednu jednotku domu, kterou představuje ve dvou polovinách. První v šedivém provedení ve smyslu barevnosti i technického řešení, tedy tak, jak by to v budoucnosti být nemělo. Jsou zde povrchy tvořící tepelné ostrovy, protože fungují jako tepelný kolektor a způsobují nežádoucí efekt přehřívání měst. Druhá polovina je naopak tou optimální variantou. Je krásně ozeleněná a přináší benefity, jako jsou tvorba stínu a zadržení vody v místě, kde spadne. Zároveň zajistí přečištění dešťové vody přes zelené plochy dříve, než se dostane do podzemních vod.

Může si tedy každý, kdo ke stánku ČZU na českobudějovickém výstavišti přijde, vyzkoušet, jak model funguje?

Model je vybaven i simulátorem deště. Jednoduchým stisknutím tlačítka můžeme vyrobit něco jako modelovou srážku a přímo online uvidíme ve dvou scénářích, jak se dané prostředí s deštěm popere. Zjednodušeně řečeno, můžeme zde vidět, co se vsákne, co se nevsákne, co odteče rychle, co pomalu, případně co to udělá s přehřátým povrchem. Součástí modelu je i infračervený zářič, jímž simulujeme sluníčko.

Jak zmiňujete, tento model je výsledkem čtyřletého evropského projektu TransformAr, který zahrnoval celkem šest demonstračních lokalit. Co se zde odehrávalo?

TransformAr měl představit adaptační opatření napříč různými typy lokalit. Většina demonstračních míst čelila výzvám vyplývajícím z klimatické změny, i když se opatření, která jsme v jednotlivých lokalitách uplatňovali, lišila. Například přírodě blízká opatření typu modro-zelená infrastruktura jsme realizovali ve finském městě Lappeenranta. Zde šlo o smykové vody, dešťové vody, srážkové úhrny a kvalitu vod jako takových. Smyvy se řešily také v devonské oblasti ve Velké Británii,

tentokrát ale v zemědělské krajině. Týkalo se to zatížení vlivem erozních smyvů z nerovnoměrných srážkových úhrnů a eutrofizace vod kvůli poměrně intenzivní produkci skotu. Na Sardinii to zase byly splachy do přímořské laguny, které ovlivňovaly teplotu vody, dostupnost kyslíku a nadbytek sedimentů, což mělo vliv na chov ryb v dané oblasti a vymývání sedimentů do moře. Také jsme například řešili lokality s produkcí mušlí v Galicii.

Více se na téma modro-zelené infrastruktury dočtete ZDE.

Lenka Prokopová / Foto: Tomáš Jůnek / archiv ČZU

<https://www.czu.cz/cs/r-7229-aktuality-czu/zeme-zivitelka-2025-czu-predstavuje-trendy-udrzitelne-budouc.html>